

3. Рябовол Л. Т. Понятійний апарат шкільних курсів правознавства: загальна характеристика та особливості [Електронний ресурс] / Л. Т. Рябовол // Вісник Житомирського державного університету ім. І. Франка. – 2012. – № 64. – С. 134–139. – Режим доступу: <http://www.nniif.org.ua/File/12rltpas.pdf>, вільний. – Назва з екрана.

4. Старєва А. М. Методика навчання суспільствознавства: навчально-методичний посібник / А. М. Старєва. – Миколаїв: Іліон, 2013. – 484 с.

5. Усенко І. Б. Конституція України і основи правознавства в школі: книга для вчителя / І. Б. Усенко [та ін.]; ред. І. Б. Усенко. – К.: Укр. центр правничих студій, 1999. – 357 с.

Маслова С.Я.

кандидат педагогічних наук, доцент;

Руда А.В.

викладач,

Одеська національна академія харчових технологій

ПРОЕКТНА МЕТОДИКА У КОНТЕКСТІ ОСОБИСТІСНОГО-ОРІЄНТОВАНОГО ПІДХОДУ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ КУРСІВ

Останнім часом спостерігається загально світова спрямованість на гуманізацію освіти, що знаходить свій вираз в орієнтації процесу навчання на розвиток особистості студента.

Серед розмаїття нових педагогічних технологій у системі освіти, спрямованих на реалізацію особистісно-орієнтованого підходу, найбільш характерною є проектна методика навчання, де широко використовується „его – фактор” (я – фактор), що передбачає заломлення всього навчання через особистість учня, через його потреби та інтереси.

Розглядаючи проектну методику у контексті особистісно-діяльного підходу, визначимо спочатку, що означає особистісний. Особистість, як підкреслює І. А. Зимня, „виступає в якості суб’єкта діяльності, вона формується в діяльності і в спілкуванні з іншими людьми і сама визначає характер та особливості протікання цих процесів” [1, с. 63].

Таким чином, в центрі навчання знаходиться сам студент, його мотиви, цілі, його неповторний психологічний склад, тобто студент як особистість.

Суть проектної методики, яка розглядається у контексті особистісно-орієнтованого навчання полягає в тому, що мета занять та способи її досягнення повинні визначатися з позиції самого студента, на основі його інтересів, індивідуальних особливостей, потреб, мотивів, здібностей. Внаслідок цього, особистісно-орієнтоване навчання, що лежить в основі проектно-орієнтованої методики, передбачає зміни основної схеми взаємодії. Як відзначає І. А. Зимня „замість широко розповсюдженої схеми суб’єкто-об’єктної взаємодії $S \rightarrow O$, де S – вчитель, суб’єкт педагогічного впливу, а O – учень, об’єкт, повинна мати місце схема суб’єктно- суб’єктного рівноpartnerського навчального

співробітництва. Тобто навчання здійснюється за схемою $S1 \rightarrow S_n$, де $S1$ – це вчитель, людина, яка викликає справжній інтерес до предмета спілкування, до себе як до партнера, інформативний як до студента, цікавий співбесідник, змістовна особистість. S_n – це учень як єдиний взаємодіючий, колективний, сукупний суб'єкт партнерської взаємодії [1, с. 71].

На молодших курсах ВНЗ особистісно-орієнтоване проектне навчання є особливо значущим з таких причин:

1. Студенти молодших курсів у психологічному плані належать до юнацького віку, який являє собою „третій світ”, що існує між дитинством та дорослістю.

2. Проміжний етап суспільного положення та статусу юнацтва сприяє активізації розумової діяльності першокурсників та підвищенню ступеня їх самостійності.

3. На старшому етапі навчання активно розвивається на основі рефлексії своє власне самоусвідомлення, образ „Я”, співвідношення реального та ідеального „Я”.

4. Перед юнаками цього віку стоїть завдання соціального та особистісного самовизначення, яка передбачає чітке орієнтування та визначення свого місця у дорослому світі, з чим пов'язана необхідність розвитку самосвідомості, вироблення світобачення та життєвої позиції [2, с. 166].

Суттєвою особливістю будь-якої діяльності, як підкреслює І.А. Зимня [1, с. 65], є її мотивованість. Оскільки об'єктом навчання у викладанні ІМ, згідно особистісно-діяльного підходу, служить мовленнєва діяльність, а мовна система виступає лише як засіб реалізації цієї діяльності; то, як усяка діяльність, мовленнєва діяльність повинна ґрунтуватись на комунікативно-пізнавальній потребі учнів висловлювати свою думку. Ця потреба, як підкреслює І. А. Зимня [1, с. 70], входить у загальну систему його мотивації. Відповідно у викладача ІМ виникає педагогічна та психологічна проблема первісної свідомості, формування, або зберігання вже існуючої у студента потреби спілкування ІМ та пізнання засобом цієї мови особистісно-значущої діяльності.

Важливим засобом формування внутрішнього мотиву мовленнєвої діяльності при проектному навчанні є:

– зв'язок ідеї проекту з реальним життям: ідея всякого проекту повинна бути пов'язана зі створенням конкретного продукту або вирішення окремої, значущої для студента проблеми, взятої з реального життя у процесі практичної діяльності;

– наявність цікавості до виконання проекту з боку усіх його учасників: у процесі застосування проектної методики дуже важливо добитися особистісно прийняття ідеї проекту та збудження цікавості до його реалізації, що дозволить добиватись успішного його виконання та ефективності його навчального впливу;

– провідна роль консультативно-координуючої функції викладача: перехід з позиції лідера до позиції консультанта та координатора, що дає студентам реальну автономію та можливість виявити свою власну ініціативу та самостійність у процесі виконання проекту, сприяє саморозвитку особистості.

Таким чином, проектна методика реалізує особистісний підхід до студентів, що вимагає передусім ставлення до студента як до особистості з його потребами, можливостями та устремліннями.

Список використаних джерел:

1. Зимняя И. А. Педагогика обучения иностранным языкам в школе / И. А. Зимняя. М.: Просвещение, 1991. – 222 с.
2. Программы для общеобразовательных учреждений. Иностр. языки (англ., нем., фр., исп.) 1–11 кл. общеобразовательных учреждений. – М.: Просвещение. 1997. – 175 с.

Негрівода О.О.

*кандидат педагогічних наук, викладач,
ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К.Д. Ушинського»*

НАВЧАННЯ ІНШОМОВНОГО ЛЕКСИЧНОГО МАТЕРІАЛУ: КОМУНІКАТИВНО-КОГНІТИВНИЙ ПІДХІД

Необхідність навчання іноземної мови на засадах комунікативно-когнітивного підходу в сучасних умовах обумовлено вимогами сьогодення щодо організації навчального процесу у ВЗО у відповідності до пізнавальних особливостей та уподобань особистості, для розвитку у них необхідного уявлення про систему досліджуваної мови і здатності до реального спілкування в іншомовному середовищі.

Під комунікативно-когнітивним підходом розуміють таку організацію навчального процесу, яка поєднує свідоме навчання мови в процесі комунікативної взаємодії студентів, і забезпечує участь кожного з них в якості об'єкта й суб'єкта пізнавальної діяльності одночасно [1, с. 70].

Первісним принципом комунікативного підходу є навчання мови в процесі комунікативної взаємодії. На думку дослідниці В. Причини головним призначенням іноземної мови як навчального предмета – стати засобом спілкування учнів завдяки сформованим комунікативним умінням у говорінні, розумінні на слух (аудіюванні), читанні та письмі. Автор вважає, що основою комунікативного підходу є переорієнтація на комунікативну компетенцію як провідну, на спонтанність і природність комунікації з урахуванням індивідуальних рис особистості [3, с. 195].

Вітчизняний методист Ю. Пассов зробив значний внесок у розробку й впровадження у навчання комунікативного підходу. На думку автора, комунікативний підхід заснований на тому, що процес навчання є моделлю процесу живої комунікації [2, с. 33].

О.Тарнопольський визначає, що «найвищою формою комунікативного підходу до навчання іноземної мови є занурення в іншомовне середовище, де професійні проблеми обговорюються мовою, що вивчається. У такому разі